13/11/2020

“Οι έννοιες Άγιος και Αγιότητα στην εποχή μας διέρχονται κρίση”

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Κρήτης

“Οι έννοιες Άγιος και Αγιότητα στην εποχή μας διέρχονται κρίση” τόνισε, μεταξύ άλλων στην ομιλία του Πανοσ. Αρχιμανδρίτης του Οικ. Θρόνου π. Μεθόδιος Βερνιδάκης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης κατά τον Εσπερινό της Εορτής του Αγίου Μηνά στις 10 Νοεμβρίου στον Μητροπολιτικό Ναό Ηρακλείου, ο οποίος τελέστηκε κεκλεισμένων των θυρών εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων για τον περιορισμό της μετάδοσης του κορωνοϊού.

“Η μαρτυρία είναι φανερό πώς έχει μεγαλύτερη σημασία από το μαρτύριο, γιατί χωρίς τη μαρτυρία, είναι δυνατόν, το μαρτύριο να μην έχει αξία. Το μαρτύριο είναι φυσική συνέπεια της μαρτυρίας. Αυτό το καταλαβαίνουμε αν λάβουμε υπ’ όψη μας, ότι υπάρχουν Άγιοι οι οποίοι έδωσαν τη μαρτυρία τους, αλλά για διαφόρους λόγους, που ο Θεός γνωρίζει, δεν οδηγήθηκαν στο μαρτύριο. Είναι μάρτυρες, γιατί έδωσαν μαρτυρία. Υπάρχουν και άλλοι, που πέθαναν μαρτυρικά, χωρίς να ομολογήσουν ορθόδοξα την αλήθεια για τον Χριστό και την αιώνια ζωή. Αυτοί είναι ψευδομάρτυρες, αφού δεν έχουν ορθόδοξη πίστη. Ο Άγιος Μηνάς είχε και μαρτυρία και μαρτύριο, και πρέπει να προσέξουμε ότι εκλήθη στο μαρτύριο με αποκάλυψη από τον Θεό”, ανέφερε σε άλλο σημείο της ομιλίας του ο π. Μεθόδιος.

Ολόκληρη η ομιλία:

Οι έννοιες Άγιος και Αγιότητα στην εποχή μας διέρχονται κρίση: ή αποκρούονται ή χλευάζονται ή παραποιούνται. Και μάλιστα όχι μόνο σε κοινωνικές ομάδες, που έχουν προσωρινά ή μόνιμα διακόψει κάθε σχέση και σύνδεσμο με το εκκλησιαστικό σώμα αλλά και μεταξύ των λεγομένων χριστιανικών και μάλιστα των “ορθοδόξων”. Ιδανικό στον κόσμο μας είναι οι οικονομικές αξίες, η ευζωία, η υλική ευημερία. Ποιός, ακόμη και χριστιανός, έχει βάλει σκοπό της ζωής του να γίνει άγιος; Ποιός, ενδιαφερόμενος και μοχθών για τη σταδιοδρομία του παιδιού του, δίνει προτεραιότητα στην αγιότητα του; Και όμως σε προηγούμενους καιρούς αυτός ήταν ο κύριος σκοπός του ορθοδόξου πιστού. “Χριστός και ψυχή σας χρειάζονται”, δηλαδή σωτηρία, έλεγε ο Πατροκοσμάς αναδιατυπώνοντας το λόγο του αποστόλου Παύλου, που ήταν το ιεραποστολικό πρότυπό του: “ Πάντα ηγούμαι σκύβαλα (σκουπίδια), ίνα Χριστόν κερδήσω” (φιλ. 3,8).

Σήμερα, σχεδόν κατά κανόνα, η “αγιότητα” είναι ένα “λησμονημένο όραμα” και υποτιμημένη αξία. Και όμως! Ο σκοπός της Εκκλησίας ως σώματος Χριστού και εν Χριστώ κοινωνίας, είναι η θέωση του ανθρώπου, δηλαδή η αναγέννηση του μέσα στην άκτιστη θεϊκή Χάρη, ο αγιασμός του. “Άγιοι έσεσθέ μοι, ότι εγώ άγιος ειμί (Λευιτ. 20,26), που είναι αντίστοιχο με το λόγο της Καινής Διαθήκης: “Έσεσθε ουν υμείς τέλειοι, ως ο Πατήρ ημών ο ουράνιος τέλειός εστιν” (Ματθ. 5,48). Γι αυτό υπάρχει στον κόσμο η Εκκλησία και καλεί τον κάθε άνθρωπο να ενταχθεί ολόκληρος (“ολοτελής” Α θεσσ. 5,23) στην κοινωνία της, για να μπορέσει να πραγματοποιήσει το σκοπό της υπάρξεως του μέσα σ’ αυτον τον κόσμο. Διότι ο Θεός σ’ αυτό “προορίζει” κάθε άνθρωπο, εφόσον “πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν” (Α Τιμ. 2,4). “Επίγνωσις” είναι η πλήρης και τελεία γνώσις του Χριστού (Εφ. 4,13), που αποκτάται με τη “θέωση”, την ύψιστη αγιοπνευματική εμπειρία του πιστού, στην οποία αποσκοπεί όλη η αγιοπνευματική πορεία του μέσα στο εκκλησιαστικό σώμα

(κάθαρση-φωτισμός- θέωση). Γι αυτό η Εκκλησία χαρακτηρίζεται από πατέρες, όπως ο ιερός Χρυσόστομος, “Ιατρείον πνευματικόν” και “εργαστήριον αγιότητας” διότι σκοπό έχει να λειτουργεί ως πνευματικό νοσοκομείο, που θεραπεύει την αρρώστεια του ανθρώπου, τη νόσο της ψυχής του, την πτωτική κατάσταση, για να μπορεί να προχωρήσει προς την κάθαρση της καρδιάς του, το φωτισμό και τη θέωση. Η Εκκλησία είναι “εργαστήριον”, ένα πνευματικό εργοστάσιο, που παράγει αγίους, διαφορετικά δε θα είχε λόγο υπάρξεως.

Πως βιώνεται όμως η αγιότητα στην πράξη της καθημερινότητας; Όχι ασφαλώς ως έννοια ηθική, αλλά αγιοπνευματική. Η Εκκλησία ως Ορθοδοξία δεν επιδιώκει να κάνει τον άνθρωπο “ηθικό” με την κοσμική σημασία του όρου εφόσον άλλο καλός άνθρωπος και άλλο χριστιανός. Ο ορθόδοξος χριστιανός αγωνίζεται για την τήρηση των εντολών του Θεού όχι όμως με την έννοια ενός κώδικα καλής συμπεριφοράς (savoir vivre), αλλά για να οδηγηθεί με τη συνεργεία της Χάριτος του Θεού, στο εν Χριστώ ήθος, που πηγάζει από την καρδιά του ως “καρπός του Πνεύματος”(Γαλ. 5,22) και “’υδωρ αλλόμενον εις ζωήν αιώνιον” (Ιω. 4,14). Η τήρηση των θείων εντολών δεν είναι ο σκοπός, όπως λέγει ο άγιος Μάρκος ο ερημίτης (5ος αιώνας), “Αι εντολαί ουχί την αμαρτίαν εκκόπτουσιν, αλλά τους όρους της δοθείσης υμίν ελευθερίας φυλάττουσιν. Άλλωστε είπε και ο Κυρίος: “…Όταν ποιήσητε πάντα τα διαταχθέντα υμίν, λέγετε, ότι δούλοι αχρείοί εσμεν, ότι οφείλομεν ποιήσαι πεποιήκαμεν” (Λουκ. 17,10).

Η τήρηση των εντολών του Θεού ανοίγει την πηγή της Χάριτος. Ένας τέτοιος άγιος ο οποίος δέχθηκε πλούσιους τους ποταμούς της Χάριτος του Θεού ήταν και ο Μεγαλομάρτυς άγιος Μηνάς. Ο Άγιος Μηνάς, όπως και όλοι οι Άγιοι, κατ αρχήν γνώριζαν πολὺ καλὰ τα λόγια ποὺ είπε ο Κύριος: «Πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τὸν πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. θ΄ 32). Όμως, για τους Αγίους ο Χριστός δεν ήταν μια απλή εξωτερική γνώση, αλλά μια βίωση. Δηλαδή, είχαν πραγματική κοινωνία με το Δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος και δι᾽ Αυτού με ολόκληρη την Αγία Τριάδα. Απαύγασμα αυτής της βιώσεως είναι η ομολογία. Είναι πολὺ χαρακτηριστικό ότι η ομολογία των Αγίων, όπως λέει ο Κύριος γίνεται ἐν ἐμοί, δηλαδή δια του Χριστού και ἐν Χριστῷ, χωρὶς την κοινωνία με τον Χριστό και χωρὶς την δύναμη Του είναι αδύνατον κανεὶς να τον ομολογήσει. Επομένως δεν μπορούμε να προτρέψουμε τους άλλους ἢ τον εαυτό μας σε μια ομολογία του Χριστού ως αληθινού Θεού, αν δεν προηγηθεί η κοινωνία μας με τον Ιησού Χριστό. Η ομολογία είναι μια φυσικὴ κατάληξη της ἐν Χριστῷ ζωής. Και το αποτέλεσμα αυτής της ομολογίας είναι να επέλθει, ως φυσική κατάληξη, η ομολογία του Χριστού μπροστά στον Πατέρα Του, γι᾽ αυτόν ποὺ Τον ομολόγησε στη γη.

Μαρτυρία είναι το να ομολογήσει κανεὶς την αλήθεια για την ύπαρξη του Θεού, για την ανάπλαση μας ποὺ έγινε ἐν Χριστῷ, ότι η Εκκλησία είναι η

ταμειούχος της θείας Χάριτος, ότι υπάρχει ζωή πέρα από τον τάφο, όπου θα ζει αιώνια ο άνθρωπος, ότι ο Χριστός είναι ο αληθινός Θεός και σώζεται όποιος ενώνεται με Αυτόν. Μαρτύριο είναι το τέλος μιας μαρτυρικής ζωής, ένα γεγονός το οποίο επισφραγίζει τη ζωή της μαρτυρίας.

Η μαρτυρία είναι φανερό πώς έχει μεγαλύτερη σημασία από το μαρτύριο, γιατί χωρίς τη μαρτυρία, είναι δυνατόν, το μαρτύριο να μην έχει αξία. Το μαρτύριο είναι φυσική συνέπεια της μαρτυρίας. Αυτό το καταλαβαίνουμε αν λάβουμε υπ᾽ όψη μας, ότι υπάρχουν Άγιοι οι οποίοι έδωσαν τη μαρτυρία τους, αλλά για διαφόρους λόγους, που ο Θεός γνωρίζει, δεν οδηγήθηκαν στο μαρτύριο. Είναι μάρτυρες, γιατί έδωσαν μαρτυρία. Υπάρχουν και άλλοι, που πέθαναν μαρτυρικά, χωρίς να ομολογήσουν ορθόδοξα την αλήθεια για τον Χριστό και την αιώνια ζωή. Αυτοί είναι ψευδομάρτυρες, αφού δεν έχουν ορθόδοξη πίστη. Ο Άγιος Μηνάς είχε και μαρτυρία και μαρτύριο, και πρέπει να προσέξουμε ότι εκλήθη στο μαρτύριο με αποκάλυψη από τον Θεό.

Ας τελειώσουμε τις επισημάνσεις στρέφοντας την προσοχή μας σε ένα ακόμη σημείο του βίου του Αγίου Μηνά, ο οποίος είναι γνωστός σε όλους μας. Ακόμη και στα θαύματα, που παρατίθενται στο Συναξάριο και στο Βίο του, φαίνεται ότι οι Άγιοι της Εκκλησίας μας είναι ζωντανά μέλη της, που ενδιαφέρονται για τη σωτηρία των πιστών και τους βοηθούν στις τρέχουσες ανάγκες και πειρασμούς τους.

Γιατί τα θαύματα του Αγίου Μηνά δεν συνέβησαν κάποτε, για να αποδοθούν σε συμπτώσεις, συγκυρίες και φαντασίες των ανθρώπων, αλλά πραγματοποιούνται συνεχώς μέσα στον χρόνο και μέσα στην Εκκλησία για να φανερώσουν τη στενή σχέση του Αγίου με μάς, που ζούμε αυτή την εποχή και αγωνιζόμαστε για τη σωτηρία μας.

Θεοφιλέστατε, αγαπητοί μου αδελφοί, ζούμε σε εποχή και καιρούς δύσκολους που κυβερνάει κάποιος χειρότερος από το Ρωμαίο Αυτοκράτορα Μαξιμιανό... Βρισκόμαστε στην εποχή που ήδη ενεργείται το μυστήριο της ανομίας και πρέπει να περιμένουμε πολλά δεινά. Ήδη φέτος τιμούμε τη μνήμη του πολιούχου και προστάτου μας Αγίου Μηνά κάτω από πρωτόγνωρες συνθήκες οι οποίες συνθλίβουν και συνέχουν τις καρδιές μας. Ζούμε με ορατό τον κίνδυνο της απώλειας της υγείας μας ή και της ζωής μας ακόμα. Όμως για μας τους χριστιανούς υπάρχει ένας πολύ μεγαλύτερος κίνδυνος. Αυτός της συνήθειας και σιγά σιγά της αλλοτρίωσης του φρονήματος. Είναι γνωστό πως η συνήθεια γίνεται δεύτερη φύση του ανθρώπου και πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί να μην συνηθίσουμε τον τρόπο ζωής χωρίς λατρεία στο ναό και συμμετοχή μας στα ιερά

μυστήρια της Εκκλησίας μας. Πρόσχωμεν!! Στώμεν καλώς ώστε να μην επιτρέψουμε σε τίποτα και κανένα να αλλοιώσει τον τρόπο ζωής μας, την πίστη μας, τα ήθη μας και τα έθιμα μας. «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ»; Ποιος μπορεί να μας χωρίσει από αυτή, την μεγάλη αγάπη, που έδειξε σ' εμάς ο Χριστός; «Θλῖψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;». Τι, λοιπόν, μπορεί να μας χωρίσει από την αγάπη του Χριστού; Μήπως τα παθήματα, οι στενοχώριες, οι διωγμοί, η πείνα, η γύμνια, οι κίνδυνοι ή ο μαρτυρικός θάνατος; Σύμφωνα με τη Γραφή: Για σένα πεθαίνουμε όλη την ημέρα. Μας μεταχειρίζονται σαν πρόβατα που τα πάνε για σφαγή. Εμείς όμως βγαίνουμε νικητές μέσα απ' όλες αυτές τις δυσκολίες με τη βοήθεια του Χριστού, ο οποίος μας αγάπησε. Κι είμαι πραγματικά βέβαιος πως ούτε θάνατος ούτε ζωή ούτε άγγελοι ούτε άλλες ουράνιες δυνάμεις ούτε παρόντα ούτε μέλλοντα ούτε κάτι άλλο είτε στον ουρανό είτε στον άδη ούτε κανένα άλλο δημιούργημα θα μπορέσουν ποτέ να μας χωρίσουν από την αγάπη του Θεού για μας, όπως αυτή φανερώθηκε στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού του Κυρίου μας.(ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ 8:35-39).Το βροντοφωνάζει ο Απόστολος Παύλος για να ακουστεί στα πέρατα της οικουμένης. Ήρθε η αγάπη του Χριστού σαν πελώριο κύμα και κάλυψε τα πάντα, αλλάζοντας την ζωή των Αποστόλων. Αυτό το μεγαλείο της αγάπης ξεχειλίζει πλέον από μέσα τους και θέλουν να το μεταδώσουν σε όλους. Δεν μπορούν να το συγκρατήσουν μέσα τους.

Όλα στην ζωή φαντάζουν μικρά, τιποτένια, αδύναμα εμπρός στην αγάπη του Χριστού.
Αυτή η αγάπη είναι πνοή ζωής, κινητήριος δύναμη για τον άνθρωπο.
Αυτή η αγάπη δυναμώνει την πίστη, οπλίζει με υπομονή και καρτερία σε ΚΑΘΕ δυσκολία.
Αυτή η αγάπη μας δόθηκε ως δωρεά για να μας απαλλάξει από την αμαρτία.
Αυτή η αγάπη είναι το κλειδί για να ανοίξουμε τον παράδεισο.
Αυτή η αγάπη χαρίζει τον παράδεισο!

Ο μόνος που μπορεί να μας χωρίσει από αυτήν την αγάπη του Χριστού είναι ο κακός εαυτός μας, οι κακές επιλογές μας, δηλαδή, που μας δεσμεύουν σε μια κατάσταση, η οποία μόνο νεκρώνει.

Ας αφήσουμε την αγάπη του Χριστού να σκεπάσει και να αλλάξει την ζωή μας, όπως των Αποστόλων, εμπνεόμενοι από την χαρά και την δύναμη που οι ίδιοι γεύθηκαν.

Τότε κι εμείς θα βροντοφωνάζουμε να ακουστεί παντού: «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ»;
Τότε θα έχει πλημμυρίσει όλο μας το είναι από αυτήν την αγάπη, θα έχουμε γεμίσει

Χριστό!

Ας γίνουμε λοιπόν μια άλλη ταξιαρχία με πανίσχυρο όπλο μας την πίστη και την προσευχή , την αγάπη μας και την αφοσίωση μας στο Χριστό.

Ας συλλογιστούμε κι εμείς τα έργα του Αγίου Μηνά πρώτα και τότε ας θαυμάσουμε και την ανταμοιβή που πήρε.

Τόσο μόνο θέλει από εμάς ο Κύριός μας, να πορευόμαστε στη ζωή μας όπως μας δίδαξε στο ιερό Ευαγγέλιό Του χωρίς σαρκολατρικές απολαύσεις, χωρίς συκοφαντίες, χωρίς κατακρίσεις, χωρίς πορνείες και ασωτίες, χωρίς φόνους, μοιχείες και έχθρες και άλλα δαιμονικά έργα αλλά με σωφροσύνη, εγκράτεια, αγάπη, ομόνοια προσήλωση στις παραδόσεις της Εκκλησίας μας και του γένους μας με λεβεντιά κι αντρειοσύνη όπως οι πατέρες μας των οποίων αντάξιοι διάδοχοι οφείλουμε να φανούμε και γενικώς με όσα χαίρεται ο Θεός και αγαπούν οι Άγιοι, ώστε σύμφωνα με αυτό τον τρόπο ζωής κι εμείς, όπως ο σήμερα εορταζόμενος Άγιος Μηνάς το πρωτοπαλίκαρο και ο καπετάνιος του Μεγάλου Κάστρου, να αξιωθούμε με τις πρεσβείες του να γίνουμε συγκληρονόμοι της Βασιλείας του Θεού και των αιωνίων αγαθών Του.

Τέλος θα ήθελα να παρακαλέσω όλους σας, να κλείνωμε ευλαβικά το γόνυ μπροστά στο φρουρό του Ηρακλείου, τον καπετάνιο του Μεγάλου Κάστρου, το Μεγαλομάρτυρα του Χριστού Άγιο Μηνά, προστάτη και πολιούχο μας και να τον παρακαλέσωμε, όπως προστάτευσε τους χριστιανούς της πόλεως ταύτης θαυματουργικά τη νύχτα της Αναστάσεως του 1826 διώχνωντας μακριά τους αιμοδιψείς Τούρκους, κατά τον ίδιο τρόπο να διώξει μακριά κάθε κακό καί απειλή, ορατά και αόρατα από τον Τόπο μας καί τον κόσμο ολόκληρο και να δώσει υγεία αμετάπτωτη και μακρότητα ημερών στον πολυσέβαστο Γέροντά μας και Σεπτό Ποιμενάρχη μας Αρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Ειρηναίο, ώστε το συντομότερο δυνατό να επιστρέψει στα καθήκοντα του.

ΔΕΙΤΕ ΕΠΙΣΗΣ – Ο Πρωτοσύγκελος της Αρχιεπ. Κρήτης μίλησε στον PemptousiaFm